

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kato-Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Prestolni govor.

V torek, dne 18. julija se je zbrala gosposka in poslanska zbornica v cesarski prestolni dvorani, da zasliši govor, s katerim cesar slovesno otvori novoizvoljeno državno zbornico. S cesarskim sijajem obdan in burno pozdravljen od mnogoštevilno zbranih članov gosposke in poslanske zbornice, je sivolasi starček s prestola povedal, kako delovanje si želi od državne zbornice.

Najprej je izrekel cesar željo, da se sprejme brambni zakon, ki bo sicerterjal od prebivalstva mnogo žrtv, na drugi strani pa bo vendar tudi vpeljal 2letno službo in večje možnosti za oproščanje vojaške službe v slučajih, ki so zares uvaževanja vredni z ozirom na družabne razmere. Obenem bo predložen zbornici v posvetovanje in odobritev tudi zakonski načrt za novodobnejše vojaško kazensko postopanje.

Cesar je naznanil tudi obnovev bančne predloge, ki je ostala iz zadnjega zasedanja nerešena. Istotako se morajo vsled spremenjenih državnih potreb na novo urediti direktni in indirektni davki. Na ta način se bodo našla tudi sredstva za izboljšanje gmotnih razmer v posameznih deželah.

Za varstvo delavskih stanov se bodo vložili novi predlogi, med njimi tudi predlog za starostno zavarovanje. Cesar obeta, da bo njegova vlada storila vse v povzdigo kmetijstva, obrti, trgovine, veleobrti in rudarstva.

Prometnim sredstvom (železnicam in parobrodstvu) se bo posvečevala največja pozornost.

Glede ljudskega šolstva je cesar povdarjal, da se bo varovala pravna-verska vzgoja mladine, a da se bo bolj gledalo na usposobljenost mladine za praktično gospodarsko življenje.

Na Češkem si želi cesar sprave med češkim in nemškim narodom, ker vsled sedanjega boja trpi vsa dežela in se nasledki tega boja čutijo po celi državi.

O zunanji politiki se je cesar izrazil: Upam, da se nam ohranijo dobrote, ki jih rodi mir, kajti tesno razmerje do naših zaveznikov in prijateljski odnosaji do vseh držav trajajo nespremenjeno naprej.

Sklenil pa je cesar svoj prestolni govor s temi besedami: Ljubezen in zvestoba mojih narodov, za kojih blagobit sem celo življenje skrbel, me je spremljala skozi celo dolgo dobo svojega vladanja in mi je bila v bridkih urah tolažba in podpora. Zato se zahvalujem ganjenim srcem Vsemogočnemu, kojega blagoslov prosim za vaše delo.

Poslanci so cesarja ob koncu njegovega govora zopet burno pozdravljali.

Državni zbor.

V ponedeljek, dne 17. t. m. se je sestel novoizvoljeni državni zbor. Otvoril ga je ministrski predsednik baron Gauč in nato je prevzel predsedstvo najstarejši član krščanski socialcec baron Fuchs. Poslanci so storili nato obljubo, da se bodo držali ustave.

V torek je bil prestolni govor, o katerem poročamo na drugem mestu. V sredo so se žrebali odseki, ki bodo do petka pregledali volilne akte. V petek je volitev predsednika. Za predsednika bo bržkone izvoljen nemški nacionalcec dr. Sylvester. V imenu Hrvatsko-slovenskega kluba je dr. Korošec pri sebi načelnikov protestiral proti načelu, da bi se naj jemali načelniki iz največjih klubov ter izjavil, da bo klub še sklepal o tej kandidaturi. Slovenci in Hrvati bodo kandidirali za podpredsednika Pogačnika.

Zadnje soboto dne 15. so se najprej slovenski poslanci, izvoljeni na programu Vseslovenske ljudske stranke, in hrvaški poslanci, izvoljeni na programu stranke prava (skupaj 24), zedinili v Hrvatsko-slovensko zajednico. V torek, dne 18. t. m. so se jim pridružili še dr. Laginja, Spinčič, Mandič, dr. Rybar in dr. Gregorin, in ustanovil se je takozvani hrvatsko-slovenski klub, ki si je izvolil sledeče predsedstvo: dr. Šusteršič predsednik, dr. Dulibič, dr. Korošec in prof. Spinčič, podpredsedniki. Klub šteje 29 članov.

Politični ogled.

Dne 14. julija: Bodoči avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef se je zaročil s princezino Zito Parma-Bourbon. — Na Ogrskem je brambna predloga v parlamentu. Opozicija jo obstruira. — Bolgarsko veliko sobranje je sprejelo spremembo ustave, po kateri nosi bolgarski kralj naslov: „Njeg. veličanstvo, car Bolgarov.“ — Rašči Maroka so se pričela pogajanja med Nemčijo in Francijo. Položaj ni več tako napet. — Rimska razstava povodom 40letnice italijanskega kraljestva bo imela 28 milijonov primanjkljaja. — Na Portugalskem vlada med republikanci in monarhisti še vedno ostro nasprotje. Pripravlja se ustaja. — Na Balkanu še vedno vre.

Dne 15. julija: Poslanci Vseslovenske ljudske stranke in kat. hrvaški posl. so se združili v hrvaško-slovenski zajednici. Članov je 24. — Za načelnika Poljskega kluba je izvoljen bivši finančni minister Bilinski. — Iz Hrvaškega se poroča, da bo hrvaški sabor razpuščen. — Na otoku Malta so se pri-

čeli domačini puntati proti Angliji, ker jim noče dati ustave. — Iz Portugalskega prihajajo resna poročila. — Ob črnogorski meji so zasedli Črnogorci najboljše postojanke. Črnogorska artiljerija je izborno razpostavljena in trikrat močnejša kot turška.

Dne 16. julija: V Solnogradu je umrl, začet od srčne kapi, znani nemški parlamentarec dr. Eppinger. — Na Dunaju so zbrani skoro vsi poslanci, ki se pripravljajo na otvoritev državnega zbora. Slovenski poslanci so skoro vsi na Dunaju. — V Italiji se je bil v parlamentu hud boj, ker je hotela vlada monopolizirati zavarovanje v svojih rokah. — Turška vlada je odredila, da se skličejo pod orožje vsi rezervni razredi do 45. leta — mohamedanci in ne-mohamedanci. Ukazala je, naj se napravijo liste še starih letnikov. Moštvo bo nosilo orožniško uniformo in jo bo smelo, kakor tudi orožje, hraniti doma. Vsakih 14 dni se bodo po 6 ur vežbali. V slučaju potrebe bodo na razpolago bližnje orožniške postaje. — Kitajska je baje organizirala v Transbaikalijski do 20 tisoč kitajskih rudarjev prav po vojaško, ki bi v slučaju vojske med Rusijo in Kitajsko za hrbotom zgrabili ruske čete. — V južno-ameriški republiki Paragvaj so zaročniki odstavili predsednika Jara ter je stopil senatni predsednik na čelo republike.

Dne 18. julija: Otvoritev državnega zbora s cesarjevim prestolnim govorom se je izvršila zelo sijajno. — Hrvaško-slovenski zajednici je pristopilo še pet primorskih poslancev, tako, da šteje sedaj hrvaško-slovenski klub 29 članov. — V ogrskem državnem zboru se nadaljuje obstrukcija proti brambni postavi. — Na Hrvaškem je osnoval ban Tomašič novo vladno stranko, s katero hoče zmagati pri bodočih volitvah. — Na Balkanu se od turške strani pripravljajo vsi koraki za slučaj vojne. — Glede Maroka se je po zadnjih vesteh doseglo sporazumljenje med Nemčijo in Francijo.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Polkovni tambur celjskega pešpolka štev. 87, Franc Brošek, je imenovan mornariškim kancelistom in je pridružen arzenalskemu poveljstvu v Pulju. — C. kr. poljedelsko ministrstvo je imenovalo doslej provizorično nastavljenega kletarskega nadzornika R. Petrovana v Mariboru definitivnim c. kr. kletarskim nadzornikom 10. činovnega razreda.

* **Iz šole.** Učiteljšče v Gorici so absolvirale 3 naše rojakinje: Zinka Cerjak iz Rajhenburga, Lina in Julia Gosak iz Žiž, in sicer zadnji dve z odliko,

PODLISTEK.

Presenečenja.

(Konec.)

Smith je vstal, vzal klobuk in šel žvižgaje po Broadway. Čez četrte ure se je vrnil.

Točno ob 6. uri so zapustili vsi uslužbenci banko. Smehljaje je zrl Mr. Goldon za njimi, v duhu zaklical je še „Na svidenje“, ko je stopil pred njega nek mož kakor kak duh.

„Govoril bi rad z Mr. Smithom.“

„Mi je prav žal; uradne ure so proč, pridite jutri zjutraj zopet.“

„Jutri nimam časa; a rad bi bil vložil še nekaj denarja.“

„Ta denar lahko vzamemo še seboj,“ mislil si je blagajnik Mr. Goldon. „Vstopite torej.“ Tujec mu je sledil v govorno sobo.

„Prosim, pokličite Mr. Smitha.“

Mr. Smith in Mr. Turner vstopila sta oba hkrati. Slednji se je jezil, ker so bili moteni. „Jaz moram z vlakom odpotovati,“ zašepetal je Goldonu.

„Potrpi le kaki dve minuti,“ tolažil je Goldon.

„S čim Vam morem služiti?“ vprašal je uradni Smith.

„Ste li Vi direktor te banke?“

„Da.“

„In ta dva gospoda?“

„Drugi direktor Mr. Turner in naš blagajnik Mr. Goldon.“

„Potem vas, gospodje, v imenu postave aretujem.“ Glasen žvižg, in v trenutku sta bila dva konstablerja v banki. „Jaz sem policijski uradnik, tu moja legitimacija,“ podal jo je Mr. Smithu, ki jo je v kratkem vpogledu vrnil. „Jaz zaplenim vse, poslovne knjige kakor tudi blagajno, in vas sedaj prosim, da izročite ključe.“

Obenem je potegnil samokres iz žepa. Isto sta storila spremljevalca. „Ne poskušajte nikakega upora; gre se za življenje.“

Nemo so stali zločinci pred uradnikom. Goldon do cela potr, Turner bleđ ko zid, Smith navidezno ves prestrašen.

„Česa nas dolže?“ vprašal je s tihim glasom.

„Goljufije in poneverjenja — naprej, Hilken, Steffens, uklenite jih.“

Sleparji se niso upali upirati. Bežati ni bilo več mogoče, kajti konstablerji bi bili brez usmiljenja streljali. V trenutku sta ležala Turner in Goldon na tleh in bila uklenjena.

„Hilken, Vi ostanete tu kot straža. Vi, Mr. Smith, greste z menoj, da odprete blagajno.“

Uradnik in Smith šla sta v sobo, kjer je stala blagajna; Steffens jima je sledil. Sklonjen korakal je Smith za uradnikom, dokler je mislil, da ga tovariša vidita; potem pa se je zravnal in veselja so se zaiskrile njegove oči.

„To ste izvrstno napravili, Šerif. Takoj Vam izplačam 50.000 dolarjev.“

„Dobro, kaj pa začnemo z ostalima dvema?“

„Vtaknite vsakemu robec v usta; potem jih pa pustite ležati. Vse trdo zapremo; no, zjutraj bodo častite tovariše že našli.“

Med tem je Smith odprl blagajno in je začel spravljati vrednostne papirje in bankovce v pripravljene kovčeg. „Tu imate 50.000 dolarjev,“ dejal je k Šerifu in mu pomolil pest bankovcev. Željno je stegnil ta roko, a ne po bankovcih, pač pa po roki direktorjevi, katero je stisnil z železno močjo.

„Lopov,“ zagrmel je, „v lastni zanjki si se vjel. Vedi, da sem pravi policijski uradnik, in ta denar bomo povrnil pravim lastnikom. Moji spremljevalci so pravi konstablerji. Od časa do časa prihajam v take gostilnice, kjer se zbirajo zločinci in kjer sem znan pod imenom Šerif. Mislijo, da prihajam iz zapora, ako me včasih po par mesecev ni tam. Navidezno sem se dal že dvakrat zapreti. Samo gostilničar in jaz veva za to skrivnost in marsikaj se mi je na ta način že posrečilo. Marsikakemu zločincu sem prišel na sled. Tako tudi vam, lopovi; in stotine osleparjenih revežev mi bode hvaležnih. Steffens, naprej!“

Mr. Smith je postal med uradnikovim govorom bolj in bolj bleđ, dokler se ni zgrudil in se dal brez najmanjšega upora okleniti. Čez četrte ure je bil s svojima tovarišema že na potu v policijsko ječo. Turner in Goldon sta bila prav izven sebe; nista mogla razumeti, kako bi bilo vse to prišlo. Direktor in „starešina“ Smith pa je škripal z zobmi in mislil na psa, ki je držal kos mesa v gobcu; gledajoč pa na svojo lastno podobo v vodi, hotel je pograbit še drugi kos, in tako še svojega izgubil....